

Felvidéki Híradó.

KÖZMŰVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, IPAR-, KERESKEDELMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:	Felolvas szerkesztő:	Főmunkatárs:	Magánhirdetések legutányosabban, árszabály szerint.
Egész évre 4 frt	Fehér János.	Révész Lajos.	Hivatalos hirdetések díja: 100 szög 2 frt, ezentúl minden megkezdett száz szónál 50 kral több.
Fél évre 2 »	Kiadóhivatal: a turóc-szt.-mártoni „Magyar Nyomda”.		Lapunk számára hirdetőket elfogad a Dentele ügyintéző és a Magyar Távir. Iroda” hirdetői irodája Budapest, Gránaosztály 1. szám.
Negyed évre 1 »	A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségbe, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra címezve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.		

Gazdasági érdekeink és a népiskola.

Gazdálkodó nemzet vagyunk. Ennek dacára a gazdálkodás egyes ágainak a népnél való intenzív fejlesztésére, az intéző körök részéről, eddig vajmi kevés történt. Gazdasági válságra volt szükség, hogy földmívelési minisztériumunk, a kultuszminisztériummal egyetértőleg, a gazdálkodásnak a kis gazdák körében való határozottabb fejlesztését legalább megkezdje. Kioldhatná meg sikeresebben ezen feladatot, mint a népek közvetlen vezetője, nevelője, a néptanító? Bizonyára így gondolkozott kormányunk, a midőn a gazdaságtanunk a a tanítóképzőkben való terjedelmesebb és eredményesebb oktatása céljából, részint kormányrendeletekkel, részint a gazdálkodás egyes ágainak a képzők mellett való gyakorlati beállításával, részint pedig a küszöbön lévő új képezési tantervben az elméleti és gyakorlati gazdaságtan számára határozottabb és magasabb cél kitűzésével, a kezdeményező lépéseket megtette. Igen! A tanítók gazdasági kiképzésére különös gondot akar is, fog is a miniszter fordítani. A kezdeményező, de egyáltalán alaptevő lépés is ez, a mely nélkül tovább haladni, vagy egyáltalán nem, vagy csak lassú lépésekben és mégis nagy áldozatok árán lehetne.

Kormányunk a népiskolát akarja gazdasági politikája szolgálatába állítani. Ez teszi szükségessé, hogy néptanítóink a gazdaságtanban elméletileg és a gazdálkodásban gyakorlatilag járatos legyenek. Nem kívánok a kérdésnek azon oldalára kiterjeszkedni, hogy a tanítóképzés tulajdonképeni célja nem fog-e ezen legújabb favorizált mellékcél miatt szenvedni; nem akarok rámutatni arra sem, hogy a multban kultúránk intézői, dívatos áramlatok hatása alatt, hol a kántorképzést, hol az ipari szakoktatás különféle ágait, úgy szólván a tanítóképzés tulajdonképeni célja fölé emelték: bármilyen véleményvel legyünk a kérdés ezen részéről, a célba vett eredményt valamennyiünknek csak óhajtanunk lehet.

De hiszen ezt akarta nagy Eötvösünk és még sokan politikusaink közül; ez a gondolat

van letéve népoktatási alaptörvényünkben is! Fogják sokan mondani. Igaz. Eötvös és a nyomában járók azonban végzetesen tévedtek akkor, a mikor az elméletileg megállapított cél szolgálata számára, a felső nép- és polgári iskolákban, új intézményeket akartak teremteni. Eötvös egy varázsszóra akarta hazánkat átváltoztatni kultúrállammá, pedig varázsszó ma már nagy embereknek sem áll rendelkezésére. Tudjuk, hogy a fent említett és mondva csinált kultúrintézmények egyik csoportja lassanként sorvadt, úgy, hogy ma már kiháló felben van, másik csoportja pedig idegen célok szolgálatára végződött, azaz középiskolává alakult át. A magyarazat egyszerű. A fejlődésnek, hogy az szilárd legyen, fokozatosnak kell lennie. Népünket először az elemi iskoláztatáshoz kellett hozzá szoktatni; magasabb foku iskoláztatás szükségének érzete, a természet örök törvényei alapján, csakis az elemi oktatás emlőn felnőtt új nemzedéktől volt joggal várható.

Ma tehát, huszonöt évi tapasztalat alapján, a mi egy negyed századtól tagadhatatlanul sovány eredmény, a munkát jöredék elűről, de minden esetre alulról kell kezdenünk. Élő és életképes intézményt, a népiskolát kell gazdasági érdekeink szolgálatába állítani. Erre az álláspontra helyezkedett kormányunk; így értendőek eme szavak: „A népiskolát akarja gazdasági politikája szolgálatába állítani.”

A cél megvalósítása érdekében tett alaptevő lépésre már rámutattam; lássuk, mik kormányunk további tervei. Azok a földmívelő községek, a melyekben legalább három tanítóval bíró elemi népiskola van, kötelesek gazdasági ismétlő iskolát felállítani. Ime, az ismétlő iskola vajdó kérdésének, ennek a tengeri kigyónak, tervbe vett — részletes megoldása. Ezen gazdasági ismétlő iskolákban az iskolások heti 5 órában oktatásnak a gazdaságtani alapismertekre és egyéb, a hazai földrajzból és történelemből, az alkotmánytanból és számtanból merített, hasznos tudnivalókra. Itt végzett munkájukért tanítóink külön díjaztatának, a mi a tanítói fizetések kérdésének megoldását is egy lépéssel előre vinné. A nagyobb és a

gazdaságilag jelentékenyebb községekben külön szak tanítói állás rendszeresíthető. Végül a nagyobb és jelentékenyebb, különösen alföldi városokban, a kormány gazdasági felső népiskolákat szándékozik felállítani.

Ez azon tervvázlat, a melylyel kormányunk a népiskolát a gazdasági, különösképpen a földmívelési érdekek szolgálatába akarja szegődtetni. Ezen terveket, a melyek, ismerve kultuszminiszterünk erélyét, bizonyára rövid idő alatt a megvalósítás útjára fognak teretelni, nekünk kétszeres örömmel kell üdvözölnünk. Örömmel kell üdvözölnünk azért, mert ezen intézkedésektől gazdálkodásunknak, a nemzet zöménél, a népnél bekövetkezendő intenzívebb fejlődése biztos várható; örömmel kell üdvözölnünk azért, mert népvételezésünk nemzeti hivatásának betöltésére új eszközöket és hosszabb időt nyer.

Nem szabad azonban mindent a kormánytól várunk.

Hazánk köz- és társadalmi életének egyik beteges tünete az, hogy a közjólét és kulturális haladás előmozdítását célzó eszmék nem képesek kellőképpen megérlelni, vagy ha mégis megérlelődnek, nincs meg a kellő ereje, vagy talán inkább erélye, azok megvalósításában. Különösen azok az eszmék, a melyek vagy a kormánytól származnak, vagy a melyeket a kormányzat magánuk fogadott, találkoznak rendszerint dermesztő közönyttyel.

Turócvarmegye közigazgatási bizottsága biztos és erős kézzel védi a megye gazdasági érdekeit, tudással párosult előrelátással fejlesztési gazdasági ügyeit. A gazdasági előadó legutóbb tett javaslatai elé, a miknek egyikére más alkalommal fogok visszatérni, mitűn a magas kormányt fent érintett intencióival harmóniában vannak, azzal a megnyugvással tekinthetünk, hogy megvalósításuk elé csakugyan nem fognak akadályok gördülni. Arra kell azonban kérnünk Turócvarmegye közönségét és első sorban az érdemes közigazgatási bizottságot, hogy ne elégedjék meg a tervezéssel, hanem terveit olyfokú eréllyel valósítsa is meg, mint a minő belátással őket létrehozta. **Mj.**

A „FELVIDÉKI HIRADÓ” TÁRCÁJA.

Oda temesetek.

A balaton partján
Csöndes berek alján
Jegenyék tövébe
— Hogy ha majd meghalok: —
Oda temesetek.
El ne sírassatok;
A síromra halmot,
A végibe fejfát, —
Semmit se rakjatok!

S ha az a lány mégis
Rám találna lesni,
S hamis két szemével
Megtudna könyezni:
Akkor a síromra
Sírom közepére
Ültessetek egy szál
Fehér liliumot.

Zniói Gyula.

Álomlátás.

Hofehér parnakkal
Elhalmozott agyon,
Alszol édesdeden
Földi Menyországom.

Szenvedésed nagy volt
De jutalma meg van:
Ringó kis bölcsőben
Szunnyadozik lassan.

Havas homlokára
Omló barna furtje:
Mintha hőmezőre
Sötét éjjel űlne.

Mintha szelíd fénye
Két kicsi szemének
Pasztor tüze lenne
Csöndes nyári éjnek.

Lilium orcája
Pici piros ajka
Utolsó vonásig
Mind a tied rajta!

Mindene a tied,
Te meg az enyém vagy;
S mind a kettőök közt
Én — a legboldogabb!

Kicsiny világ; igaz,
De egészen enyém.
Kivel sem cserelnék
Széles föld kerekén.

Álmodtam az éjjel;
Rólad álmodám
Olvasd; ez volt a
Csábos látomány

Amit én így írok
Azt nem úgy csinálom;
Nem is igaz ám az
Nem való, csak — álom!

Álom ez az élet,
Egy nagy hosszú álom,
Melyben éjjel-pappal
A te képed látom.

Zniói Gyula.

Lefőlözött gabonaárak.

A gazdán nem segíthet az Isten. Az isteni gondviselés megadta a termőföldet, adott erőt a szántáshoz, vetéshez, a learatáshoz és betakarításhoz, ad esőt, amely üdít és napot, amely vidít. De az Istennek mindez általa nem segíthet a gazdán.

A görög mitológia praktikusabb logikával volt megformulva, mint vannak ma a modern vallások tanításai. A sors a görögöknek még az istenei is dirigálta. Pedig a magyar földet áldó magyarok istene fölött is itt lebeg az a magasabb végtel, a melytől gabonatözsde neve alatt retteg a földnek művelője.

Mert hogyné rettegne, a mikor ő egész éven át izzad és fázik, dolgozik és gyötördik, remél és aggodnik és az év végén a gabonatözsde számítja, hogy ebben az évben mennyi hasznót és nyereséget takarított be magának.

Hogy mikép lehetséges ez? Kérdi a tapasztalatlan olvasó. Ha A-nak van földje, B-nak munkája, C-nek tőkéje s ha ezek hárman ezt a hármat bölcs gazdasági összműködésbe hozzák, hogy a termés Isten engedelmével létrejöjön: mikép lehetséges az, hogy a termés hasznát mégis D, a három közül a negyedik élvezze?

Nagyon egyszerűen. Tessék csak egyetlen mondatnak a bővös kabalát megérteni, annak a tözsei mottónak, melyet ott kezdők számára tanítanak, hogy május előtt vegyed, május után adjad a búzát!

Ugye, hogy ehhez nem kell se föld, se munka, se isteni áldás és mégis többet és biztosabban takaríthatats be ezzel, mint a másik hárommal együttvéve. Erővel, ésszel, hiába próbáld a szellemeket felidézni, de ha néma éjtelen krétakarikat rajzolsz magad körül és helyesen kitaláld ejteni a bővös kabalát, magad el parancsolod az ördögök és kamrába cipeltetheted véle pénzszájkait.

Mert nagy értelme van ennek a kabalának. Több mint gazda-észnek, munkás-kéznek és isten-áldásnak együttvéve. Az az értelme, hogy aratáskor, amikor a gazda termést pénzé kénytelen tenni, akkor a malomok és spekulánsok tartózkodó keresletet tanúsítanak. A gazdának lejárnak a törlesztési rátái, a fizetés terminusai, a bevásárlás napjai, pénzre kell hat tennie termést. Ezeket a terminusokat kell csak kiköplattatni és boldogult a spekuláció. Akkor, a május után eső aratási hónapokban egymást lenyomva, lelicitálja egymást a sok gazda-eladó, hogy a másik felesztendően, a május előtti fogasztó hónapokban egymást feltolva, felicitálhassa egymást a sok spekuláns-vevő.

Ekképen szedi le aratás idején a gazda hőrsége: a buza-spekuláns a termésnek tejföltől táplálékul télire. A gazda az alura húzódó silány aludtjeit kapja.

Ez az értelme a tözse kabalájának. Lássuk most már, hogy mi annak a tanúsága?

A gabona ár alakításában két egyenrangú és egyenlő jogosultság versenyző fél volna a termelőnek és fogasztóknak két nagy tömege. De tényleg nem az a két fél tárgyalja le egymással évről-évre a nagy vitát, hogy melyik színvonalra állítassanak a gabona-neműeknek árfolyamai. Egy harmadik, illetéktelen kéz nyúl bele a gazdasági törvényekbe és szaggatja, meglyukasztatja ki annak szabályos szövedékét. Ez a harmadik kéz a spekuláció.

A bujósdi.

— Irta: Blain Emil —
I.

Jean Pierre volt a kis Meződonban a tréfák nagy mestere. Ha egy sikerült csínyről beszéltek, bizonyos, hogy neki is volt benne rész. Hány lányunk csavarta el a fejét; hány férjnek rakott szarvakat — ki tudná hirtelen megszámlálni? ...

Bezzeg örült az egész falu, mikor híre ment, hogy feleségül veszi a szép Anettet. — A férjek örültek, mert remélték, hogy ha egyszer maga is férj lesz, majd csak megjavul s a lányok se soká busultak utána. Tudták, hogy azért nem veszett el számukra Jean Pierre — a mint hogy igazuk is volt!

Meghazasodott, de azért éppen olyan kópé maradt, mint volt legénykorában. Eszébe sem jutott, hogy még ő is megjárhatja.

Hogyné? Ki merné a híres Jean Pierret megtréfálni? A felesége? ... Oh, felőle biztosnak érezte magát! Hisz csak tud vigyazni egy asszonyra!

Anette alig husz éves, csinos, jól megtermett menyecské volt. Nagy kék szeméi villogtak; nedves, duzzadt ajkai vonzották az embert és taszították egyszerre, de hat még kövér karjai, duzzadozó keble!

Bolondultak is utána elegen. de ez nem aggasztotta Jean Pierret egy csöppet sem! Neki nem raknak szarvakat a homlokára: — felel ő arról!

Szóval, meghazasodott, de nem javult meg.

Hiszen gazdasági spekuláció nemcsak van minden gazdálkodási ágazatban, de szükség szerint is van. A termelő ember alkalmas csak tervek keresztülvételére, a fejlődésre és fejlesztésre. Még az értékátvétel spekulánsai, a sok kulisszise s a sok titkos játékos, még ezek is némileg érthető s talán menthető spekulációt íznek, mert adott és vett papirokból in effigie nagy rezervákat tartva angazsmányaikban, az újlag támadó vehemensebb kereslet is, kínálat is sokat meríthet e rezervárokából. Ennek a spekulációnak a rendszere tehát néha legalább arra alkalmas, hogy elébe állhat néha túlságos áremelkedéseknek, vagy pánikszerű árhanatásoknak.

De mit keres a világon az ösmertettük gabona-spekuláció? A melyik egyenesen a termelők ellen irányul, de nem a fogasztók érdekében. A termelők ellen, hogy olcsón szedjék el termésüket és a fogasztók ellen, hogy drágán adják el azt nekik.

Ez a spekuláció ma teljességgel ugyanazt a szerepet játsza, mint hajdanta Egyiptomban Jakob és 12 fia idején a Fáraó. Ez is beszede aratás után a búzát a földművelőtől, hogy egész éven át ő, egyedül ő legyen az, aki ételt és éltet osztogathat. Csakhogy akkor törvény volt, hogy Egyiptom földje csupán csak és egyedül a Fáraóé. Bolond törvény, de törvény volt. Magyarországi földje azonban még nincs pure et simple a maga egészében a gőzmalomok és gabonaágensek nevére betáblázva. Miért engedi hát Magyarország egyik fele, hogy öt május után olcsón megvehessék és a másik fele, hogy öt meg a következő május előtt drágán tartsák ki?

Ha csakugyan túltermelnék a búzát, akkor, bár-hogy is sajnálnók is a földre szorult és földhöz tapadt nagy nemzeti erőnek a károsodását, de bele kellene nyugodnunk a gazdasági törvények végzetében és be kellene várnunk a míg a termés kinalata le fog szállani a fogyasztás keresletének nivójáig. De hát csak aratás idején van túltermelés, csak ilyenkor nem veszik meg a gőzmalomok lisztjét és nem esznek kenyeret a fogasztók? És mihielyt a túltermelt búzát mind a maga magtárába hajtotta a spekuláció, mitől lendül akkor hirtelen az emberek kenyérvő vágya és a búzának — lisztnek — kenyérnek árfolyama?

Csakugyan ideje volna már, hogy állam és társadalom állást foglaljon a gabona-árszótás ellen. Nem azt várjuk az államtól, hogy adót vessen ki a fogasztókra a termelők javára, Töltefé diktaival az árakat, de annyit csak lehet óhajtunk, hogy a mit a fogasztó fizet a termésért, legalább az és annyi jusson.

A kamatláb.

Julius elején lépett életbe a törvényes kamatláb leszállításáról szóló új törvény, mely szerint minden oly esetben, midőn valamely követelés után kamat jár, de a kamat magassága megállapítva nincs, a fizetendő tőke után évi 5% kamat állapítatik meg. Ugyanennyiben van megállapítva minden oly esetben a kamatláb, mikor a hitelező külön kikötés nélkül is követelhet kamatot, egyezőval a törvényes kamatláb, kivéve a váltókövetéseket, 6% ról 5%-ra szállítottatott s a kincstári adóilleték és egyéb köztartozások után járó késedelmi kamatok is 5% ban állapítottak meg.

II.

Lakodalmom volt a faluban. A kis Denis, Jean Pierre szomszédja volt a vőlegény. — Ilyenkor járja csak igazán a tréfa. Virtus az új házasságok jól megtréfálni. Minél vastagabb a tréfa, annál jobban nevetnek rajta, megharagudni semmiért sem szabad s azok, a kiket megtréfálnak, együtt nevetnek a többiekkel. Már így szokás ez a faluban.

A lagzi javában folyt. A menyasszonynak már elragadtak a harisnyakötőt, a gyertyákat is eloltották egy párszor és újra meggyújtották. Közéledett az éjfel, az új házasságok ez a bővös bájos órája, melyet olyan nehezen várt a vőlegény, de várta Jean Pierre is, ki új tréfán törté a fejét.

Tizenkettőt ütött. A kis Denis eltűnt a szobából feleségével együtt.

Csak ezt leste Jean Pierre. Pár szót sugott az egyik nyoszóiólány felébe.

— Jól van, szólt az nevetve, meg lesz!

Be kellett várnia, míg a fiatalok lefeküsznek, elcsenni a ruháikat s rájuk zárni az ajtót.

A mint ez megtörtént kivonultak mind az udvarra, az új pár ablaka alá, kik fön voltak az emeleten; hamarosan egy kis maglyát raktak a magukkal hozott tüzelőből s mikor az készen volt, Jean Pierre meggyújtotta.

— Tűz van! Segítség!! Menekuljetekek!! — halatszott az udvarról s a meggyújtott róza izzasztó lángokban csapott föl.

Ezen törvényes rendelkezéseket minden esetre örömmel üdvözölheti a közönség, mert eddig is általános volt a panasz a törvényes kamatláb magassága miatt, a melyet leginkább az adófizető közönség érzett meg, mert a hátralékos adó után a magas intési és végrehajtási költségeken kívül a 6%-os késedelmi kamatban oly magas járulékot szedett az állam, mely a mai viszonyok között már egyáltalán nem volt indokolható.

Igaz ugyan, hogy az 5%-os törvényes kamat is még mindig elég magasnak mondható, ha figyelembe vesszük, hogy állampapírjaink általában 4%-ot kamatoznak s így a törvényes kamatláb mértéke is 4% ban lett volna megállapítandó; ámde mi részünkörl méltányolni tudjuk a mérsékeltabb leszállítást is, mert biztató jelenséget látunk ebben arra nézve, hogy a törvényes kamatláb szabályozása után az általános kamatláb-szabályozás sem késhetik soká.

A 8%-os szerződéses kamat ugyanis, a melyet az 1877. évi kamattörvény maximumként megenged, a kishitelit élvezőknek úgyszólván általános kamatlábbá vált, ez pedig kétségtelenül oly magas kamat, mely mellett a kisgazdáknak, kisiparosoknak és kiskereskedőknek hitel igénybe venniük majdnem egyjelentőségű az elpusztulásal.

A vidéki takarékpénztárak a kisemberek hitelforrásai, a kisebb kölcsönöktől nemcsak 8%-ot, de különböző címenek még ennél is magasabb járulékokat szednek, ugy, hogy bizavást állíthatjuk, miszerint a vidéki takarékpénztárak nagy részének 10%-ig, sőt többnél 12%-ig is felemeikedik azon illeték, vagyis a kamat, melyet a kisebb kölcsönök után az adósoktól szednek. És ezt az uszoramivéletet, melyért magánygyéneket elzárással büntetnének, a nyilvános számadásra kötelezett vidéki pénzintézetek palam et publice üzik és nincs hatóság, mely a közönséget megvédené ezen lelketlen uszorakodástól.

Ezzal nem terjeszkedünk ki a helyi pénzintézetekre, sőt minden félreértés ellenében kijelentjük, hogy föntr sorainkban nem ezekre vonatkoztatjuk, ámde pénzintézeteknél sem halgathatjuk el, hogy a kisebb kölcsönök után szintén 8%-os kamatot szednek, a mi viszonyitva az általunk fizetett betéti és viszeszámitolási kamatlábhoz, indokolva egyáltalán nincs. Mert a takarékpénztáraknak nem az a céljuk, hogy részvényeseiknek 25—30%-os osztalékok adjanak, hanem az, hogy a részvényeseik jogos érdekeinek megóvása mellett az olcsó, egészséges hitelnek legyenek közvetítői.

A kamatláb rendezése tehát a törvényes kamatláb szabályozásával még koránt sincs megoldva s mi részünkörl, a mily ószintén üdvözöljük a törvényes kamatláb leszállítását, épp oly erélyesen sürgetni fogjuk az általános kamatláb-leszállítást s kamattörvényeinknek a változott viszonyok és közérdek követelte megváltoztatását.

HIREINK.

— **Kinevezések.** A vallás-és közoktatásügyi miniszter Dittler Gyulát, dr. Lenosz Jánost és Mész Lajost a mosóczi állami elemi iskola gondnokságának tagjaivá nevezte ki.

— **Szmreányi püspök Liptóban.** Szmreányi Pál szeptesi püspök néhány nap óta Liptóvármegyébe

A tréfa sikerült.

Denis és felesége nem igen keresték eldugott ruháikat; remült arccal jelentek meg az ablaknál és segélyért kiabáltak.

— A lépcső ég! Nincs más menekvés; le kell ugranotok, — kiáltott Jean Pierre, ki egy nagy ledetört tartott kifeszítve harmad magával az ablak alatt. — Csak ide gyorsan! Mäsképp benn égték! Rajta, nem lesz semmi baj! —

Mit volt mit tenni?! Egyik a másik után ugrott a lepedőbe! ... Ekkor óriási hahotázás mellett diadalmas körülhordozták s aztán letették őket az udvar közepére ...

Jean Pierrenek ujra esült egy csinye, de a kis Denis bosszút forralt magában.

III.

Pár hónap mut azóta. Miközben felesége Párisban időzött beteg nenyénél, Denis átkorogott szomszédjához Jean Pierrehez, hogy az estét kártyázva, pipázva, egy két kancsó jó bor mellett együtt töltsék el. Anettek sem igen lehetett ez ellenére, mert ha olykor olykor megtörtént, hogy akkor jött át Denis, mikor Jean Pierre nem volt otthon, sohase mondta neki Anette, hogy menjen haza.

Egy este a szokottnál jobb kedvvel ment át Denis, Jean Pierrehez; mintha valami benső hang azt sugta volna neki, hogy ma este virrad fel a bosszú napja. Jean Pierre, mint rendesen, most is jól fogadta, de Anette

alsó járásban látogatásokat tesz és minden nagyobb községben bérmeletet végez. A püspök, — mint tudósítónk írja, — e hó 15-én Kurimszky Antal rózsahegy-i prépost, Mazer turóczi esperes, Keberich tükára és más kath. papok kíséretében Likavkáról Liptó-Teplára érkezett, a hol fényes díszsel várták a püspököt. Amint a virágból készült díszkapun a fellobogozott városba ért, 24 mozsárlövés dördült el tiszteletére. Ezután a város nagyjai és az önkéntes tisztelet-egyesület kíséretében előbb a katolikus templomot látogatta meg, később pedig nagy néptömeg kíséretében, négyes fogaton a közeli Lucek-i fürdőbe hajtatott. Itt idején értesültek a püspök férde-éréről s gazdagon fellobogozták az összes épületeket. Megerkezésekor a községszög többször hangos éljenzésben tört ki s Matyasovszky Gyula rózsahegy-i főszolgabíró s a fürdő tulajdonosa szép beszéddel fogadta őt. Matyasovszky ezután a fürdő előkelőbb-ségét mutatta be sorban a püspöknek. Két órai ott időzése alatt meglátogatta a hivatalos és a fürdői helyiségeket, valamint a fürdő kápolnáját is. Mozsárlövések dörgése közt Teplára hajta'ott vissza a püspök, hol 16-án bérmelet. Innen Német-Lipcsére szándékozik menni bérmelet. — A vármegye felső járásában a püspök csak a jövő évben fog bérmelet.

— A körmöcbányai áll. főreáliskolánal tennálló Alumneumba az 1895—6. tanévre egy ingyenes és 20 mérsékelt díjat fizető tanuló vétetik fel. — Azon tanulók, kik ezen tapintatzebe felvételt óhajtanak akár ingyen akár mérsékelt díj mellett, kötelesek a körmöcbányai Alumneum-egyesület igazgatóságának címzett mult évi iskolai-és szegénysegi bizonyítványival felszerelt helyegtelen kérvényeket legkésőbb f. é. augusztus hó 10-ig körmöcbányára bérmentve beküldeni. Később beérkezett kérvények figyelembe nem vétetnek. Az egész évi 70 frtnyi díjat fizetők száma kikötve nincs s jelentkezhettek az iskolai beiratások alkalmával a tapintezeti igazgatóságnál. A mérsékelt és teljes díjak fele minden fél év elején, azaz szeptember és február elsején előre fizetendő. — Körmöcbányán, 1895. évi július hó 15-én.

Pszotka Ferenc, alumneumi igazgató.

— Liptomegye közigazgatási bizottsága f. hó 9-én tartotta Liptó-Szt.-Miklóson Kürthy Lajos főispán elnöklete alatt rendes havi ülését. A főispán — mint levelezőnk írja — szivreható szavakban emlékezett meg elődjének el. Szentiványi Mártonnak, Liptomegye volt főispánjának, a dunáninneni ág. év. egyházközséget világi felügyelőjének a mult hónap történt elhunytáról. A közigazgatási bizottság a gyászos esemény fölött osztatlanul érzett fájdalom jegyzőkönyvével megörökíteni határozta. Kiszely Árpád kir. tanfelügyelő bemutatta a vallás-és közoktatásügyi miniszter rendeletét, mely a községi előjárásokat és iskolaszakékat, valamint a tanfelügyelőket felszólítja, hogy miután a miniszter az 1896. évi országos emlékünnepre a népoktatás állapotáról, hanem az országgyűlés elé terjesztendő 24. miniszteri jelentésbe nem csak az 1893/94. tanév népoktatási állapotáról, hanem az 1894/95. tanévről szóló főbb adatokat is föl foglalja, az 1894/95. tanévi népoktatási statisztikai anyagot is gyűjtésük össze és dolgozzák föl és azokat f. évi szeptember 15-ig küldjék be. A pénzügyigazgató jelenti, hogy június hónap egyenes adóban befolyt 7732 frt 77 kr., 2109 frt 18 krral több, mint a mult évi hasonló időszakban. A f. évi 1. és 2. negyedi előírás a mult év végevel maradt határelékeléssel együtt tesz 165 564 frt 18 kr. erre eddig befizetett 80,024 frt 23 kr. Kiszettelt adókból befolyt 91,818 frt 24 kr. Komor Arnold kir. mérnök jelentése szerint a vármegye területén átvonuló állami közútszakasz az elmúlt hónapban jól járható állapotban volt. Tatrafüredtől a csorháti-óhoz vezető turistá-út Liptóvármegye-beli szakaszának kiépítése a legközelebbi napokban előreláthatólag befejezhető lesz. Verbie

nyagközség számos aláírási ellátott folyamodványra, melyben anyakönyvi vezetőül Stuckner József verbiei jegyzőt óhajják kinevezetelni, tekintetbe vétetett.

— A villám szeszélye. Liptó-Szt.-Miklósról írja levelezőnk e hó 13-áról: A mult éjjel nálunk és a környéken nagy éghabború volt. A közeli Hinbe községben a villám le is csapott és Freyer Róbert ottani kereskedő házában tetemes kárt okozott anélkül, hogy a lakosok megsérültek volna. A villám ugyanis éppen félkörrel leütötte Freyer házának kéményét, összezúzta valamennyi ablakait és a boltajtót is feltörte. Csak mikor a lakosok a nagy pusztítást látták, adtak hátat a mindenhatónak, hogy nekik nem történt semmi bajok.

— Gyermeigyilkos anya. Veterinich Zsófia, rakasi cseledeány gyermekét szült s hogy töle szabaduljon, megfojtotta és egy csűr mögött elásta. A dolog azonban kitűdött, a gyermeigyilkos anyát átadták a fenytő bíróságnak.

— A valcsai községi tüzoltó-egylet folyó évi július hó 21-én, a szlováni völgyben (Brosna mellett) kirándulást rendez. Kivonulás d. u. 2 órakor. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság július hó 28-án fog megtartani. Az egylet javára fordítandó szíves adományok köszönettel fogadtatnak.

— Ritka vadász. Filó Janos szentiványi (Liptóm.) vadász, mint levelezőnk írja, 17 év alatt 115 vadászot, 25 medvét, 150 nyestet, 200 rókat és 25 görényt terített le.

— Szőköt katoná. Kaspusza József, számbokréti illetőségű, közhadseregbeli közlegény 3 napi szabadságot kapott, hogy apja temetésén jelen lehessen, de 0 óelszerűbnek tartotta, a 3 nap letelte után, a vizsgatérés helyett, a szomszéd falvakban kóborolni és társainak szüleitől pénzt fölvenni oly címen, hogy azt majd társainak, — akikkel szolgált — átadja. A csendőrtök — e hó 15-én — a jahodniki korcsmában fogták el e jeles katonát, ki talán bizony nem annyira fél a palinkásüvegtől, mint a fegyvertől. Állomási helyére Trencsénbe szállították.

— A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara közleménye. A m. kir. posta és távirdu igazgatósága, utalva a leveleknek késedelmes vagy téves kézbesítése iránt sürűn hozza érkező panaszokra, átíratilag arról értesíti nevezett kamarát, hogy a minden egyes esetben elrendelni szokott körülményes vizsgálatok 9/10-ed részének eredménye kideríti azt, hogy a megkészt és illetéktelen kezébe került levelek nem voltak kelkőképpen címezve. A községszög, főleg pedig az első sorban érdekelt kereskedelem és írás-írásban a kamara ennélfogva a címzésre nézve kivált mindazon postaküldeményeknél és leveleknél, melyek nagyobb városokba és főleg Budapestre menesztenek, a legnagyobb pontosságot és szabatoságot ajánlja, még oly esetben is, ha azok általánosan ismerteknek vélt kereskedői cégeknek szólnak.

— Tanoncul felvétetik a turóc-szt.-mártoni magyar nyomodban, egy jó házból való és a kellő iskolai kiképzéssel bíró fiú.

CSARNOK.

Leányalmok.

A fejét oda fekteték a cimbalom sarkára s hallgatja a nótát, azokat a borongós, bánatos dallamokat, melyek szétrepkednek a cigány barna ujjai alól s megdobogtatják a szívet, feltámasztják lelkeiben az emlékeket.

— Az én notám, gyerekek! — kiáltja a primásnak s belemarkol ki kezébe abba a hullamos hajerdőbe, melynek furtjei beesnek halovány arcába s árnyat borítanak csillogó szeméire.

Legalább nem látszik meg az a két gördülőnki akaró könnyesepp.

Azután húzza a cigányt.

Végig sírnak, végig búgnak a szomorú hangok a széles termen s Tóháti Lacinak oda csurognak könnyei a cimbalomra, melynek redőzött hurjai panaszosan beszélnek a multról, édes ábrándokról, fekete szemű leányok piros ajkáról . . .

Benne van abba a száraz faban minden: a lemondás keserve, az elválás tébolyító fájdalma, gyász és nehéz bánat, csak vígasztalás nincsen.

A cigányok, azok a jószívű gyerekek belekezednek egy vigabb nótaba, hogy hátha? . . . De Tóháti Laci felemeli halovány fejét s könyes szemével kéréleg tekint a cigányokra:

— Legalább ti ne gyötörjétek a lelkeket! . . .

Huuzatók ezt holnap, mikor én nem halom!

A muzika elcsendesedik.

A vendéglő nyitott ablakán besuhan az éjféli szellő, valami lágy, izgató virágillat, mely csak az imént furdított meg a csillagok sugaraiban s oda verődik a halovány ember forró homlokához.

Tóháti Laci megriad s oda fordul a cigányokhoz.

— Jertek, el akarok búcsúzni attól a leánytól!

— De urfi . . .

— Ne szóljatok semmit! Ma még jogom van hozzá. Holnap? . . . Holnap már a nász. Az eskü elhangzása után, Szeredai Giza meghal ream nézve, de addig az enyém! Hozzám kötik az emlékek, három hosszú év nehéz búja, fájo keserve és annyi öröm, annyi boldogság, a mennyi épen elég összetörni egy szívet, ha már csalódní kellett! . . . Jertek, azután hozzatok el az ő notáját, arról tudja meg, hogy én búcsúzom tőle . . .

És kilépet az éjbe.

A kihalt, csendes utcák szélein bandukoltak a fők alatt, melyek sötét, rejtelmes árnyat borítottak rajuk. A megrezónó lombokról hideg, tiszta harmatcseppek hullottak az útra s megcsillantak a feltörő hóid sápadt sugaraiban, melyek keresztültörték magukat a levréteken.

Egyszer aztán megálltak.

Ott voltak a házál. A Szeredai Gizák házuknál. Nyáréji csend fektüde meg az egész környéket, sehol egy hang, egyetlen mozdulat.

A vadszőlő és repkényi indái szerelmesen fonódtak az ablak alatt álló orgona vékony ágaira s csak sejtelmes s halk suttogásuk hallatszott.

Tóháti Laci oda állította a cigányokat épen a Szeredai Giza ablaka alá, azt mondta nekik:

— Most azután búsan, bánatosan szőljön az a nóta, mintha temetnének engem! . . .

És nyomban rá megcsendült a könyveket fakasztó népdal:

. . . *Kisérj ki rózsám siromig! . . .

Először lassan, zümmögésszerűen szóltat a hegedű, mint az eol-hárfa hangja, majd jobban, erőteljesebben zokogott bele a néma éjszakába, elisratva mindazt a mi faj, a mi bánat, a mi elmut, hogy ne térjen vissza többé sohasem.

Valami észbontó, tébolyító fájdalom volt azokban a hangokban, a mi még a cigányokat is mélyen megindította s mikor Tóháti Laci összekulcsolt kezekkel

már napok óta mindig fulig pirult, összerezekent, valahányszor Denis meglátta.

Vacsora után — Jean Pierre elővette a kártyát.

— Ugyan, szólt Denis, ki fog ilyen szép este kártyázni, kimegyünk az udvarra és játszunk bújódsdit.

— Mi jut eszedbe? — Nem vagyunk mi gyerekek.

— Nem jászot? Na ezt jól is teszed, mert tudom, ha én elbujok, meg nem találz egy hétig se, bizony.

— Micsoda? Én nem találak meg, a saját házamban. Még csak az kéné!

— No hat mibe fogadsz?

— Egy korsó új borba.

— Áll, feleit vigan Denis. Még a feleséged is segíthet, ugye se találak meg.

— Nos azt majd meglátjuk!

Denis kiment a csűrbe elrejtőzött a széna közé, de nem valami nagy vigyázzattal, mert kint maradt fél-lába a szénából, talán éppen ezt akarta. Aztán fityéngtet egyet, hogy már kereshetik. De biz nem sokáig kellett keresniök. Jean Pierrenak és Anette-nek hamar elárulta a kint maradt csizmaszára.

— Pedig azt látom, hogy nagyon jól elbujtam, szólt szégyenkezve Denis.

— Hát csak akkora a tudományuk. De, mondá Jean Pierre diadalmasan, most majd én mutatom meg, hogy kell elbujni: kereshetsz engem akár reggelig, de két annyi bort fizetsz, ha meg nem találz, ugye ipar-

kodjal! Segits neki te is, Anette, ugy is megisszuk a borát. Hát most nem kell idénézni a mig el nem bujok; mire huszat számolok, jöhettek azonnal keresni.

Ezzel eltűnt a szobából.

Anette kilesett az ablakon.

— A pincébe megye le — sugta oda Denisnek.

Jean Pierre csakugyan a pincébe rejtőzött, az ajtaját azonban nyitva hagyta.

— Ha becsumok, gondolta magában, az gyanus lesz s akkor bizonyosan itt fognak keresni, — de eszökbe sem fog jutni, hogy a nyitott pincébe bujtam el, — s be nem dugják a fejköket.

Örülve a jó cselnek, ledült egy zsupp szalmára s várakozott. — Egyszerre léptek hallatszottak.

— Az ördögben, éppen erre jönnek. — Még betalálnak jönni s akkor megcsipnek.

Anette s Denis csakugyan arra tartottak, de nem mentek le. Megálltak az ajtóban és Jean Pierre hallotta, amint Denis hangosan így szólt:

— Ni csak Anette, nyitva a pince. — Még ellop-nak belőle valmit. Nem jó azt éjjelre nyitva hagyni.

— Be kell zárni, — hangzott az Anette szava,

— bizonyosan Jean Pierre hagyta nyitva.

Klikk-klakk. A pince be volt csukva.

És Jean Pierre? . . . Az első pillanatban kedve lett volna kiáltani, hogy bent van, nyissák ki, de büszke-sége nem engedte; meg akarta nyerni a fogadást.

— Annál jobb — vígasztalá magát, most tudom meg nem találnak!

Ezzel végig heveredett a szalmán s csakhamar elszundított.

IV.

Hajnaldott . . .

Az udvarról lehalatszottak Anette és Denis kiáltásai, akik már csakugyan elkezdtek keresni Jean Pierret s összejárták — nagy zajt csinálva, — az egész házat, mialatt Jean Pierre elégtelen nyujtózkodott szalma-ágyán.

— Gyere elő Jean Pierre, már belefaradtunk a keresésbe, s még sem tudunk megtalálni!

— Megnyerted a fogadást, — kiáltá Denis.

— Gyere elő kedves, már nagyon nyughatlan vagyok. Nem tudunk rád akadni — folytatta Anette.

— No hát, ha nem tudok megtalálni, itt vagyok, kiáltá Jean Pierre a pincéből; csak nyissátok ki az ajtót.

Denis kizará az ajtót és Jean Pierre megjelent büszkén, mint valami győztes gladiator.

— Látod, így kell elbujni, szólt megveregette Denis vállát. De ne bússíj, a borodat együtt isszuk meg. Megszolgálatd te is; tudom belefaradtál a keresésbe.

*

Igy boszulta meg magát Denis a nagy tréfames-teren: Jean Pierren!

letérelt az ablak előtt, az ő szemökből is kicsordult egy könyvecskepp.

— Eljöttem búcsúzni, utolsó istenhozzárdó mondanék neked, én édes mindenem!... Nem tudlak kiolni lelkemből, nem tudom feledni emlékedet. Oda nőttél a szívemhez régen, elválaszthatatlanul s most nem tudlak letépni róla viharos kezekkel. Szeretlek most is, szeretni foglak örökké, csak téged, csak téged!...

A cigányok elhallgattak.

A cimbalom utolsó zengett s talán a harmattól, talán a reá hulló könyvtől szétszakadt a húrja.

És szétszakadt a Toháti Laci lelkében is valami, mikor felállott, hogy elmenjen a bezárt ablaktól.

Hogy azokat belül mi történt?

Leánydomot, ifjúságot megsírítani — menyasszony-nak szokás...

Bibó Lajos.

Irodalom.

Páratlan siker. Általános pauzaz volt Magyarországon mindig az írónál és könyvkereskedőknél, hogy a közönség nem vásárol könyveket. Legjobb írónk új regényeit is alig lehetett egy év alatt ezer példányban elhelyezni. Todományos munkáknál pedig a legjobb esetben néhány száz példányra lehetett felvinni. Annál feltűnőbb tehát az a siker, melyet alig néhány hét alatt az Egyetértés kiadóhivatala által formálba hozott »Röptében a Nagyvilág körül« című amerikai díszmű. E díszműből most jelent meg az ötödik füzet s máris 8600 példányra emelkedett füzetenként a fogyasztott mennyiség, s napról-napra tömegesen jelentkeznek az új előfizetők. — Ez oly óriási s hazánkban eddig páratlan eredmény, a mi csakis a munka kiváló

szépségében, értékében és rendkívüli olcsóságában lelheti magyarázatát. A »Röptében a Nagyvilág körül« című műben tényleg művészi értékű albumot nyújt az Egyetértés kiadóhivatala a Főzönségnek, melyet minden család s a család minden tagja örömmel üdvözöl. Minden egyes füzet, mely postai széküldéssel együtt csak 35 krba kerül, 16 művészi kivitelű fényképmásolat tartalmaz eredeti felvételekben a világ minden tájáról, úgy, hogy az egész 16 füzetre tervezett képsorozat 256 szöveggel szebb érdekes és tanulságos fényképből fog állani. A képek nincs módjában utazgatni és úgy nézni meg a világot, e műből olcsón és kényelmesen alkothat magának fogalmat. A hozzánk most beküldött 5-ik füzet a következő egész oldalas fényképeket tartalmazza: Hotel de Ville, Páris. — Themszerkapart és Obeliszk, London. — Trochsachs, Skóthón. — Régi királyi muzeum Berlinben. — A Kolosseum belseje, Róma. — Narancs-udvar és mecset, Cordova. Spanyolország. — A modern Athén, Görögország. — Sphinx sétány, Egyiptom. — Capernaum Galiláa, Palestina. — Andrassy-út, Budapest. — Totem-oszlopok, Alaska. — A fehér ház, Washington. — Mammoth Hot Springs (meleg források) Yellowstone, Nemzeti park. — Mexico város panorámája. — Mindegyik kép rövid, érdekes magyarázó szöveggel van ellátva. — Az egész mű 256 változatosan összeállított fényképet tartalmazva, nagybecsű gyűjteményt fog alkotni, melyben gazdag és szegény, öreg és fiatal, egyaránt élvezetet fog találni. Egy 16 képet tartalmazó füzet ára postai küldéssel 35 kr. Előfizetheti 4 füzetre 1 frt 40 krral, 8 füzetre 2 frt 80 krral, 16 füzetre 5 frt 60 krral. Az előfizetési c'jajak az Egyetértés kiadóhivatalába Budapestre küldendők.

Nyílttér.

(Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelőséget a szerk.)

Foulard-selyemet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, kínai, s. a. l. a legújabb mintázzal és színekben. u. m. fekete, fehér és színes, **Henneberg selyemet 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként** sima, csikos, kockázott mintázzal, damaszt s. a. t. (mintegy 240 különböző minőségben és 2000 szín és mintázzal s. a. l.) **postaber és vamentesen a hazhoz szállítva és mintakát küld postafordultával: Henneberg G. (os. k. udvarszállító) selyemgyára Zürichben.** Svájcha címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Somogyi Bernát

sörnagykereskedő

Budapest, váczli-körtű 1. szám

Átmeneti pinéi: **Kőbányán**

szállít naponta vasúttal vagy hajóval

kőbányai sört

hordókban és ládában 50 nagy-, vagy 60 kis üvegekint jutányos árbán és a legjobb minőségben.

☛ Kívánatra árjegyzéket küldök. ☛

Viszonteladók árkedvezményben részesülnek.

Az 1896-iki ezredéves országos kiállítási igazgatóság pártfogása alatt* lévő

Mentor Ellátási Vállalat

E pártfogást az ezredéves országos kiállítást látogatók számára kibocsájt 42 frt értékben 1 frt heti, vagy 4 frt 20 kr. havi felízetes mellett

„Ellátási Könyvecskéket“ melyek a kiállítás egész tartama alatt 7 napra szóló szoba-, étkezés-, közlekedés-, kiállítás- és szórakoztatási-szelvényeket, 1 kiállítási tombola-jegyet,

végül egy 2000 koronás baleset biztosítási b'aróát tartalmaznak. — Egy ilyen könyvecske 2 személy is használhat, 4—4 napra, ha 6 frt 50 krral pótolva lesz.

Előfizetéseket csakis korlátolt számban (az első részlet beküldése mellett) már most elfogadnak, valamint bővebb felvilágosítással szolgálnak:

A Budapest-Erzsébetvárosi bank — A „Mentor“ Ellátási-Vállalat.

<i>Dr. Morzsányi Károly</i>	<i>Ehrlich G. Gusztáv</i>	<i>Rózsa Lajos</i>
országgyűlési képv. mint t. elnök.	főv. biz. tag, gyáros, mint elnök.	igazgató.
<i>Hegedűs Sándor</i>	<i>Takács Zsigmond</i>	<i>Stadler Károly</i>
titkár.	az E. m. áll. bizt. társ. közp. főfelügyel.	főv. biz. tag, ház- és szállodala-tulaj.

Prospectust kívánatra ingyen és bérmentve.

Tinet. capsici compos.

Ezen Horgony-Pain-Expeller néven is ismeretes, igazán népszerű házi szer most már 25 év óta legjobb fájdalomcsillapító beürzősítőnek fenyesen bebizonyított (közvetlen), oszlan, tagcsatgatásánál stb. nél. A föld összes országaiban nagy elterjesztést és biztos hatása következtében minden oldalról oly elismerést talált, hogy minden betegnek joggal ajánlható.

A Tinet. capsici compos.
(Horgony-Pain-Expeller)

kimagasló állását a fájdalomcsillapító beürzősítősek között diadalmasan megtartotta, különféle felbujtás és utánzatok dacára; ez bizonyára a legjobb bizonyíték arra nézve, hogy a közönség igen jól meg tudja különböztetni a jót a rossztól.

Hogy értéktelen utánzatot ne kapjunk, bevásárlás alkalmával vedjünkre, a város horgonyra figyelendő és minden üveg ezen jegy nélkül, mint nem vé.ódi visszautasítandó. A gyógyszerárakban kapható 40 kr., 70 kr. vagy 1 frt 20 krral árbán üvegekent; Budapest **Török József** gyógyszerésznél.

Richter-féle gyár Rudolstadtban, Thür.-ban.

Legjobb a poloskák, balták, konyhadarabok ellen.

„Zacherlin“

mind a legújabb patenzási stb. ellen.

csodálatraméltóan hat! Ugy ől, mint semmi más szer, mindennemű rovarokat, és ezért mint egyetlen a maga nemében dicsértetik és kerestetik. Ismertető jelei: 1. a lepecsételt palack, 2. a »Zacherl« név.

Turóc-Szt.-Márton: Graber Miksa és Fia
Schwarz Kálmán
Soltész L.

Liptó-Szt.-Miklós: Bodicky D. M.
Pálka Péter
Schavornoch G.

Liptó-Szt.-Miklós: Trnowsky József
Butták: Gál Emil
Szucsány: Burda János